

Dosarul nr. 2r-393/23
2-21046820-01-2r-13092023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: S. Cușnir)
Instanța de recurs: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Panov, V. Mihaila, A. Braga)

DECIZIE

07 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Oxana Parfeni
Aliona Donos
Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de Anatoli Jurcov,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Anatoli Jurcov împotriva Ministerului Sănătății al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Administrația Națională a Penitenciarelor și Penitenciarul nr. 17, or. Rezina, cu privire la repararea prejudiciului moral,
împotriva încheierii din 28 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Anatoli Jurcov împotriva hotărârii din 23 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă,

c o n s t a ț ă :

La 26 martie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Anatoli Jurcov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova (în prezent – Ministerul Sănătății al Republicii Moldova), prin care a solicitat încasarea sumei de 10 000 de euro, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin nesoluționarea corespunzătoare a pretențiilor, în partea ce țin de acordarea tratamentului antiviral (f. d. 2-2 verso).

Prin încheierea din 17 iunie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, s-a strămutat prezenta cauză civilă pentru examinare la Judecătoria Chișinău, conform competenței jurisdicționale (f. d. 35-35 verso).

Prin încheierea din 05 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, au fost atrași în proces, în calitate de intervenienți accesorii, Administrația Națională a Penitenciarelor și Penitenciarul nr. 17, or. Rezina (f. d. 40).

Prin hotărârea din 23 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea (f. d. 183, 188-192).

La 17 ianuarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Anatoli Jurcov a declarat apel împotriva hotărârii din 23 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea hotărârii instanței de fond (f. d. 185-186).

Prin încheierea din 29 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Anatoli Jurcov și s-a comunicat părții apelante despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate și traduse în limba de stat, în Secția evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, fiindu-i acordat pentru aceasta un termen de 20 de zile de la data comunicării încheierii (f. d. 197-199).

Prin încheierea din 28 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Anatoli Jurcov împotriva hotărârii din 23 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă (f. d. 219-222).

La 13 iulie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Anatoli Jurcov a declarat recurs împotriva încheierii din 28 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii instanței de apel (f. d. 225-227).

În motivarea recursului, a indicat că încheierea instanței de apel este contrară practicii judiciare uniforme și îi lezează drepturile sale fundamentale.

A menționat că, fiind etnic rus, limba rusă este unica limbă pe care o posedă.

Totodată, având în vedere faptul că este deținut într-o instituție penitenciară, dânsul este privat de dreptul la libera circulație și respectiv, de posibilitatea să efectueze traduceri ale cererilor sale.

Din materialele cauzei, rezultă că încheierea supusă recursului a fost emisă de către Curtea de Apel Chișinău la 28 iunie 2023 (f. d. 219-222).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 13 iulie 2023, în termenul legal (f. d. 232).

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea încheierii Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei spre rejudecare, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită

recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că hotărârea din 23 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost contestată cu apel de către Anatoli Jurcov la 17 ianuarie 2023, prin intermediul oficiului poștal (f. d. 185-186).

Ulterior, prin încheierea din 29 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Anatoli Jurcov și s-a comunicat părții apelante despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate și traduse în limba de stat, în Secția evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, fiindu-i acordat pentru aceasta un termen de 20 de zile de la data comunicării încheierii (f. d. 197-199).

La 21 aprilie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Anatoli Jurcov a expedit în instanța de apel un înscris, prin care și-a exprimat dezacordul cu conținutul încheierii din 29 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 202).

Instanța de apel, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, prin încheierea din 28 iunie 2023, a restituit apelul declarat de Anatoli Jurcov împotriva hotărârii din 23 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f. d. 219-222).

Completul de judecată relevă că instanța de apel a motivat restituirea cererii de apel depuse de Anatoli Jurcov prin faptul că apelantul nu a prezentat instanței apelul motivat, însoțit de traducerea acestuia în limba română.

Prin prisma criticilor aduse actului judecătoresc contestat și argumentelor aduse în favoarea casării acestuia, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul și de a casa încheierea contestată, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel, din motivele ce succed.

Completul de judecată subliniază că unul din principiile fundamentale ale procesului civil este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art. 118 din Constituție, art. 24 din Codul de procedură civilă și art. 9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească.

În conformitate cu art. 13 alin. (1) din Constituție, limba de stat a Republicii Moldova este limba română, funcționând pe baza grafiei latine.

Potrivit art. 118 alin. (1) din Constituție, procedura judiciară se desfășoară în limba română.

În corespundere cu art. 9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească nr. 514 din 06 iulie 1995, procedura judiciară se desfășoară în limba română.

Persoanele care nu posedă sau nu vorbesc limba română au dreptul de a lua cunoștință de toate actele și lucrările dosarului, de a vorbi în instanță prin interpret.

În cazurile și în modul prevăzute de legislația procesuală, procedura judiciară se poate desfășura și în altă limbă, în condițiile Legii cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova.

În cazul când procedura judiciară se efectuează în altă limbă, documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba română.

Conform art. 24 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecarea cauzelor civile în instanțele judecătorești se desfășoară în limba română.

Din esența normelor de drept citate, rezultă că procedura judiciară poate fi efectuată în altă limbă, însă documentele procesuale judiciare se întocmesc și se prezintă în mod obligatoriu și în limba română.

Totodată, din materialele cauzei se desprinde cert că Anatoli Jurcov se află în detenție în Penitenciarul nr. 17 Rezina, unde își ispășește pedeapsa penală.

Conform susținerilor lui Anatoli Jurcov, fiind etnic rus, limba rusă este limba pe care o posedă, fapt care determină prezentarea actelor anume în limba cunoscută de recurent.

În acest context, Completul de judecată concluzionează că, la emiterea încheierii din 28 iunie 2023, Curtea de Apel Chișinău nu a luat în considerare că restituirea cererii de apel depusă de Anatoli Jurcov, în temeiul invocat, este de natură să afecteze esența dreptului acestuia, în partea ce vizează accesul liber la justiție și garanțiile unui proces echitabil, stabilite prin sfera de incidență a art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Potrivit dispozițiilor art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă, conform căruia orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime, Completul de judecată va reține argumentele recurentului ca fiind relevante, pertinente și întemeiate speței deduse judecății.

Or, obligarea lui Anatoli Jurcov de a prezenta cererea de apel motivată în limba română, ținând cont că faptul că acesta nu o posedă și, aflându-se în condiții de detenție, este în custodia statului și, respectiv, în imposibilitate de a beneficia de serviciile unui traducător autorizat pentru a înlătura neajunsurile menționate, ar constitui o îngărădire a dreptului lui Anatoli Jurcov de acces liber la justiție, consfințit, *inter alia*, prin art. 20 din Constituția Republicii Moldova.

De altfel, Completul de judecată reține inaplicabilitatea în prezenta cauză a speței *Ivanova vs Finlanda* (2002), invocată de către instanța de apel cu titlu de reper jurisprudențial al Curții Europene pentru Drepturile Omului, or, în cazul de față, împrejurările în care se află recurentul, și anume aflarea acestuia în custodia statului, precum și interacțiunea limitată cu mediul înconjurător în plan social, generează o protecție mai largă și mai flexibilă a acestei categorii de justițiabili, în partea ce ține de accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, garanții înglobate de art. 6 § 1 din Convenție.

Într-o altă ordine de idei, Completul de judecată califică drept neîntemeiată și indicația instanței de apel, stabilită prin încheierea din 29 martie 2023, cu privire la obligarea lui Anatoli Jurcov de a prezenta apelul motivat, suplimentar celui depus la 17 ianuarie 2023.

În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că din conținutul cererii de apel depuse de către Anatoli Jurcov la 17 ianuarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, se desprind cert raționamentele invocate pentru

casarea hotărârii primei instanțe, fiind prezentate obiecțiile apelantului în raport cu aprecierea circumstanțelor de fapt ale cauzei de către instanța de fond.

Or, instanța de judecată nu poate indica în cele mai mici detalii justițiabilului în ce măsură să motiveze un act de procedură, în condițiile în care acesta, în esență, conține criteriile prevăzute de lege.

Completul de judecată relevă că, în cauza *Dos Santos Calado v. Portugalia*, pronunțată la 31 martie 2020, Curtea Europeană a reținut că exigența de a stabili pe ce articol din lege se bazează recursul constituțional servește realizării scopului legitim al asigurării preeminenței dreptului și al bunei administrări a justiției constituționale. Pe de altă parte, Curtea Europeană a notat că, deși Curtea Constituțională ar fi putut deduce care sunt pretențiile juridice, deciziile sale de inadmisibilitate se refereau doar la faptul că reclamantul nu a indicat articolul potrivit din lege. Altfel spus, deși judecătorii au înțeles care erau motivele recursurilor, ei le-au respins doar pentru nerespectarea unor condiții de formă, fapt ce constituie o încălcare a articolului 6 § 1 din cauza lipsa accesului la un tribunal (§§ 118-125).

Prin urmare, casarea încheierii din 28 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit apelul declarat de Anatoli Jurcov împotriva hotărârii din 23 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, se impune inclusiv și din considerentul respectiv.

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va admite recursul, va casa încheierea din 28 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b), 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Anatoli Jurcov.

Se casează încheierea din 28 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Anatoli Jurcov împotriva Ministerului Sănătății al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Administrația Națională a Penitenciarelor și Penitenciarul nr. 17, or. Rezina, cu privire la repararea prejudiciului moral, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Aliona Donos

Mariana Ursachi